

Gdańsk, 19 maja 2025 r.

LIST GRATULACYJNY

W imieniu pracowniczek i pracowników Instytutu Antropologii Uniwersytetu Gdańskiego chciałbym złożyć serdeczne gratulacje dyrekcji i wszystkim osobom zatrudnionym w Instytucie Etnologii i Antropologii Uniwersytetu Warszawskiego z okazji 90-lecia istnienia ośrodka. Państwa instytut jest jednym z najważniejszych ośrodków antropologicznych w Polsce i ma istotny wkład w rozwój nauki polskiej.

Kiedy myślimy o etnologii warszawskiej przychodzą nam do głowy trzy słowa: zaangażowanie, teoria, teren.

Po pierwsze – zaangażowanie. Już od samego początku – od pierwszej kierowniczki Katedry Etnografii prof. Cezarii Baudouin de Courtenay-Ehrenkreutz-Jędrzejewiczowej – ośrodek warszawski widział etnografię jako dyscyplinę społecznie zaangażowaną, a wszystkie działania Pani Profesor zarówno w Wilnie i w Warszawie, były powiązane z „zapleczem społecznym”. I ta myśl do dziś bardzo mocno wybrzmiewa w aktywności uniwersyteckiej i pozauniwersyteckiej pracowniczek i pracowników Instytutu Etnologii i Antropologii UW.

Po drugie, teren. Znakomite w etnologii warszawskiej jest jej empiryczne zacięcie, które znajduje mocne odbicie w dydaktyce i idei laboratoriów terenowych. Nie do przecenienia są zasługi Państwa ośrodka w rozwoju polskich badań terenowych w Azji, zwłaszcza Azji Środkowej. Tu musimy wspomnieć istotny wpływ prof. Witolda Dynowskiego, ucznia prof. Baudouin de Courtenay-Ehrenkreutz-Jędrzejewiczowej, dzięki któremu polscy etnolodzy, jako jedni z pierwszych po II wojnie światowej, wyjeżdżali na badania za granicę, zaś badania Profesora w Mongolii znacząco

wpłynęły na ukształtowanie i praktykowanie badań terenowych wśród kolejnych pokoleń badaczy i badaczek w Instytucie Etnologii i Antropologii UW. A dziś mają znakomitych kontynuatorów. Ogromnie cenimy sobie badania afrykanistyczne realizowane w Warszawie. I wreszcie należy wymienić dzieło prof. Mariana Pokropka z jego wkładem w budowanie wiedzy na temat etnografii Polski i Słowiańszczyzny.

Po trzecie, teoria. Etnologia warszawska jest dla nas ważnym miejscem przyswajania, twórczej krytyki i autorskich zastosowań teorii antropologicznych. W wielu przypadkach wytyczały one ich polską recepcję. Podejmowali Państwo liczne inicjatywy mające na celu przybliżenie w Polsce klasycznych tekstów i aktualnych idei antropologicznych. Propagatorką tego była m.in. prof. Anna Zadrożyńska, którą można uznać za „dobrego ducha” etnologii warszawskiej, ale i znakomitą tłumaczkę tekstów Emila Durkheima. Musimy też wspomnieć o formatywnej roli prof. Zofii Sokolewicz, która umiejętnie łączyła krytyczną adaptację zachodnich teorii z odkrywaniem wciąż niedocenianego potencjału tkwiącego w historycznych dziełach polskich etnolożek i etnologów.

Na sam koniec pozwolimy sobie na wątek osobisty. My – członkowie Instytutu Antropologii Uniwersytetu Gdańskiego odczuwamy szczególną łączność z etnologią warszawską, ponieważ nasz ośrodek założony został przez ks. prof. Wojciecha Bębna, ucznia prof. Sokolewicz, który przybył nad morze właśnie z Warszawy.

Życzymy Państwu wielu dalszych, zwłaszcza międzynarodowych, sukcesów na polu nauki i twórczych relacji ze środowiskami pozauniwersyteckimi!

W imieniu pracowniczek i pracowników Instytutu Antropologii UG
dr hab. Tarczyjusz Buliński, prof. UG
dyrektor

Tarczyjusz Buliński